

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethicæ Doctrinæ Elementa, Et Enarratio Libri quinti
Ethicorum**

Melanchthon, Philipp

Witebergæ, 1583

VD16 ZV 20638

An licitus sit contractus societatis, cum alter pecuniam, alter operas confert, & is, qui pecuniam contulit, postulat lucri partem saluo capitali?

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56560](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56560)

etiam furti species est, comprehensa in prohibi-
tione. Theff. 4. ubi de æqualitate perspicue
incipitur: Non plus auferre in contractu, à fra-
tre, quia vindex est Dominus, iuxta illud. Vae
tibi spoliatus, quia spoliaberis. Ipse etiã qui mutuo
dat, & qui spondent, memerint dicta Salomonis:
Tolle vestem eius, qui spondit pro alijs. Item
Delphis. Spondeto, noxa præsto est. Et hoc Ho-

merici: δειλα τοι δειλωρ ης εγωου εγωουδδ.
*non sum spon-
sor spondere
ut a his.*

An licitus sit contractus societatis,
cum alter pecuniam, alter operas confert, & is,
qui pecuniam contulit, postulat lucri
partem saluo capitali?

Varia sunt societatis species, sed multa ex
his forma iudicari possunt, quam in questione
proposui. Approbant autem leges hunc contractum, in
quo alter confert pecuniam, & saluo capitali pe-
tunt lucri partem, alter operas confert.

Sic enim expressè inquit textus in institutio lib: 3. t. 6
de societate, his verbis: Nam & ita coiri-
ssse societatem non dubitatur, ut alter pecuni-
am conferat, alter non conferat, & tamen lu-
crum inter eos commune sit, quia sæpè opera ali-
cuius pro pecunia valet. Deinde & hoc adden-
tum est, non vitiatum hic contractus, etiamsi alter
maorem lucri partem paciscatur. Sed hæc intel-
ligenda sunt de lucro, si deductus damnis reli-
quum

quum sit lucrum, ut si is, qui collocat operas, industria et fidem non adhibuit, quantum debuit, si postea reliquum est lucrum, licet alteri iuxta proportionem, maiorem lucri partem salvo capitali accipere. Sin autem præstitit ille diligentiam et fidem, quantam debuit et tamen nihil lucratus est, aut etiam damno affectus est, in hoc casu damna æqualiter sustinere debent, nec tantum plethi is, qui collocavit operas.

Sed hic agitur quæstio, an in societate liceat pacisci, aut nihil sustineat damni is, qui pecuniam confert et habet saluum capitale, etiam alter nihil lucratus est. Hic contractus usitatus est apud mercatores. Videtur autem re ipsa mutuatio esse, non societas, ubi hæc pactio est, ut sit saluum capitale. Nam ad naturam societatis pertinet damnorum exæquatio, et talem societatem in qua alter nihil periculi vult sustinere, clare improbat l. in ff. pro socio, ubi Cassius inquit, Leoninam societatem esse, ubi alter tantum lucra, alter tantum damna sentit. Iam si est mutuatio, dans mutuo, etiam lucra non petat, cum damna expectari nolit.

Cæterum, quæ de mutuatione, et de eo, quod interest supra diximus, meminerint studiosi. Hæc enim breuiter recitavi tantum eo, ut in tanta varietate contractuum diligentia ad iudicandum adhibeatur, nec imperiti temerè pronuncient.

Verum